

Hírek a börtönvilágból

Börtönépítési tervek Floridában

Floridában többek között az AIF (Florida Ipari Szövetsége) is sürgeti új börtönök építését. Új komplexumokra van szükség, mivel a börtönépesség folyamatosan növekszik. Az elkövetkezendő öt év alatt 19 büntetőintézetet kellene kialakítani.

Az AIF által kibocsátott dokumentum – első lépésként – azt javasolja, hogy még az idén készüljön el három, egyenként 1 300 fő elszállásolására alkalmas új intézet. Az építkezés 300 millió dollárba kerülne, a fenntartás évente 81 millió dollárt emésztene fel.

Forrás: Florida (EEUU): Proponen detener la construcción de nuevas prisiones, Carol Marbin Miller. Miami Herald, 2009. 02. 20.

Adatok a spanyolországi börtönök zsúfoltságáról

A cadizi Port II. intézetnek szembesülnie kellett az ACAIP – Agrupación de los Cuerpos de la Administración de Instituciones Penitenciarias, azaz a Büntetőintézetek Igazgatósági Testületének Szövetsége – idei jelentésének megállapításával. (A szövetség a börtönépesség számának növekedését elemezte, és közzétette az eredményeket. Az adatokat 2000-tól kezdve 2009 márciusáig vizsgálták meg.)

A spanyolországi börtönök zsúfoltságát bemutató listán a Port II. intézet a 31 büntetőközpontból a hatodik helyen áll. A börtön túltelítettsége az utóbbi 8 évben 277,4%-ról 297,7 %-ra nőtt. (A szintén cadizi Port I. intézet nem küszködik ilyen jellegű problémákkal.) A Port II. intézetet Martutene (Guipúzcoa), Ceuta, Basauri (Vizcaya), Murcia és Ibiza börtönei előzik csak meg a sorban.

A szakemberek nehéznek tartják a probléma megoldását, mivel a Port II. elítélteit nem lehet átszállítani alacsonyabb biztonsági fokozatú intézetekbe, ahol elegendő lenne a hely számukra.

Forrás: Es la sexta cárcel más hacinada de Espana, según la Acaip, S. Mera. La Voz de Jerez, 2009. 03. 20.

Hiányosságok egy német börtön biztonsági rendszerében

A Bild című német lap közlése szerint a berlini Willich intézetből az egyik elítélt úgy szökött meg, hogy a postai küldeményeket kézbesítő autó csomagtartójában, egy dobozban rejtőzött el.

Az eset rámutatott a komplexum védelmi rendszerének hiányosságaira, azaz arra, hogy nincsen mindenhol kiépítve a mozgásérzékelő rendszer.

Az eset után felmerült a raktár riasztórendszerének átalakítása is. Egy, a lapnak nyilatkozó szakember szerint: szükség lenne továbbá egy olyan érzékelő berendezésre, amely jelzi a csomagok között elrejtőzött személy szívverését is.

Forrás: Germania: detenuto evade dal carcere spendendo in un pacco postale, Demetrio Ilranti. Corriere della Sera, 2008. 11. 19.

Konferencia a nyitott börtönökről

A spanyolországi Extremadura Egyetemen konferenciát rendeztek – többek között – a nyitott börtönök témájáról 2009. március 23. és 26. között. A rendezvény a „Sürgető szociális jelenségek” címet viselte. Az előadások során a büntetés-végrehajtási intézetek biztonságáról és az elítéltek eltávozásáról, ki maradásáról vázoltak fel különféle lehetőségeket.

A konferencián elhangzott: Badajozban fog működni az a nyitott büntetőközpont, amelyben az elítéltek csak az estéket vagy a hétvégeket töltik a börtönben, és a munkavégzés az intézeten kívül zajlik.

Forrás: Badajoz tendrá un centro penitenciario de régimen abierto, Antonio Pitera Corraliza. Hoy, 2009. 03. 20.

Az elítéltek élelmezése egy észak-ír börtönben

Az Észak-ír Börtönszolgálat jelentése úgy találta, hogy a Magilligan büntetés-végrehajtási intézetben elégedettek lehetnek az elítéltek élelmezésével. A 350 főt elszállásoló intézetben egy elítélt heti ellátására 16.4 fontot (kb. 6 ezer forintot) fordítanak. A konyha három hétre előre rögzített, változatos menüvel rendelkezik: háromféle ebéd és négyféle uzsonna közül lehet választani. Alacsony zsírtartalmú és vegetáriánus ételek is megjelennek az étlapokon. A speciális kéréseknek is eleget tudnak tenni. A konyha alkalmazottai hetente egyszer teából, cukorból, kekszből, dzsemből álló csomagot osztanak a fogvatartottak számára. Minden vasárnap meleg reggelit és gabonaféléből készült péksüteményt raknak az asztalokra.

A főzéshez használt berendezések teljes mértékben megfelelnek a szabványoknak. Minden, intézetbe érkező terméket előzetesen regisztrálnak, a készleteket folyamatosan figyelik. A konyha 19 alkalmazottal működik, akik egy főszakácstól kapják az utasításokat. Minden munkavállalónak kötelezően előírják az élelmiszerhigiéniai alaptanfolyam elvégzését, de a legtöbb szakács ennél magasabb szintű végzettséggel rendelkezik.

Az elítéltek maguk is megtanulhatják a szakácsmesterséget, és az NVQ – a National Vocational Qualifications, azaz az Országos Szakmai Képesítés – első és második szintjén le is vizsgázhatnak. (Az NVQ öt fokozatból áll, minden szinten vizsgát kell tenni a jelentkezőnek. A vizsga feladatait és az értékelés szempontjait központilag határozzák meg.)

Forrás: Inmate Catering in Magilligan Prison, staff riport. Northern Island Gazette, 2009. 01. 09.

Katalán tanulmány a nemi erkölcs elleni bűncselekmények elkövetőiről

Egy 2007-ben közzétett barcelonai tanulmányból kiderül, hogy a nemi erkölcs elleni bűncselekmények elkövetőinek a reintegrációja nagy nehézségekbe ütközik Katalóniában. Ennek oka, hogy a bűnelkövetők többnyire egyben alkohol és kábítószer-függők is, másrészt antiszociális viselkedést mutatnak. Az alkohol és a drog fogyasztásával megszűnnek az erkölcsi korlátok, gátak, az elkövető megfontolás nélkül cselekszik. A nemi erkölcs elleni bűncselekmények elkövetői között a visszaesési arány 30% körül mozog. (Más tartományban készült statisztikák ennél jóval pesszimistábbak, és 35%-ról beszélnek, az optimista szakemberek azonban csak 20%-t említeneek.)

Az említett elítéltek 40%-nak a bűncselekmény elkövetésekor már legalább egy gyermeke volt. Általában az áldozataik 14 évnél idősebbek, bár sokan a bűncselekmény elkövetése előtt ezzel tisztában sem voltak.

Isabel M. Benavente hangsúlyozta, hogy a nemi erkölcs elleni bűncselekmények elkövetőire jellemző, hogy hónapokig munkahely és életcél nélkül kallódtak. Ráadásul a reintegrációjuk azért is nehéz, mert gyakran nem mondanak igazat a pszichológiai tesztek során sem. Éppen ezért más jellegű, az agyműködést elemző vizsgálatokra is szükség van, amelyek feltárják, hogy a fogvatartott egyáltalán képes-e társadalmi beilleszkedésre.

Forrás: Un estudio de criminología catalán cifra la reincidencia de agresores sexuales en el 30%, Isabel Menéndez Benavente. Nueva Espana, 2009. 03. 19.

Csökken a drogfogyasztás az új-zélandi börtönökben

A büntetés-végrehajtásért felelős minisztérium jelentésében kiemelte, hogy az 1990-es évekkel összehasonlítva csökkent a kábítószer-fogyasztás az új-zélandi büntetőintézetekben. A véletlenszerűen elvégzett drogtesztek az elítéltek 10,5%-nál mutattak ki pozitív eredményt. Az 1990-es években ez a szám még 34% volt.

Leanne Field, az Új-zélandi Börtönszolgálat helyettes vezetője kiemelte, hogy a szigorúbb biztonsági intézkedések bevezetése hozta meg a várt sikert. A magas fokon képzett kutya kereső csapatok alkalmazása fordulópontot jelentett a kábítószer-fogyasztás visszaszorítása terén. A drogok börtönbe csempészése egyre kisebb eséllyel valósítható meg. A kábítószer iránti kereslet is csökkenő tendenciát mutat. Az intézetekben az egészségügyi részlegek arra töreksenek, hogy kábítószer-függők minél nagyobb arányban jelentkezzenek kezelésre, és lehetőleg gyógyultan távozzanak a büntetés letöltése után.

Forrás: Prison drug use at record low: Corrections, staff report. New Zeland Herald, 2009. 04. 10.

A spanyol SURT Alapítvány felmérése

A büntetés-végrehajtási intézetekbe bekerülő nők 93%-a jelezte egy felmérés során, hogy korábban valamiféle családon belüli erőszak áldozata volt. 33%-uk azt vallotta, hogy rendszeresen, 27 %-uk pedig, hogy alkalmanként bántalmazták fizikailag. A nők az őket ért erőszak következtében állandó félelemben élnek, a szorongásukat gyakran kábítószer-fogyasztásával próbálják meg oldani. Sok esetben ki is törnek szorult helyzetükből, de a gazdasági önállóság hiánya miatt nem tudják magukat eltartani, ezért kénytelenek bűncselekményt elkövetni.

A SURT Alapítvány külön vizsgálta a szexuális bántalmazás kérdését. A fizikai bántalmazásnak kitett nők 82%-a elismerte, hogy élete során szexuális agresszióknak is ki volt téve. Az esetek 94%-a azt mutatta, hogy a pszichikai erőszak együtt járt a fizikaival, és 65%-ban a pszichikai erőszak mellett megjelent a bántalmazótól való – már említett – gazdasági függés is. A SURT „Ki támadott meg? A nők és az erőszak közötti kapcsolatról” című tanulmánya rámutat arra, hogy a fogvatartottak zöme sokszor találkozott az erőszak valamilyen formájával.

Arra a kérdésre, hogy „Ki bántalmazta, mielőtt börtönbe került?”, a válaszadók 54%-a jelezte, hogy a párja; 11%-a, hogy az apja; 10%-a, hogy a párja és az apja is; 9%-uk válaszolta azt, hogy olyan férfiak bántalmazták, akik nem voltak családtagok. Kiderült az is, hogy gyakrabban irányult erőszak az alacsonyabb életszínvonalon élők ellen. (Az elítélt nők és az erőszak kapcsolatát vizsgáló tanulmány kitért arra is, hogy a civil társadalmon belül a spanyol nők 12%-át érte valamiféle erőszak életük során.)

A SURT Alapítvány a helyzet megoldását úgy képzei el, hogy először az elítélt nőket tájékoztatni kell az erőszak jogi és társadalmi megítéléséről, valamint annak kivédési lehetőségeiről. Megfelelő gazdasági és lelki függetlenség nélkül azonban a börtönből kikerülő nők élete nem fog megváltozni. Éppen ezért szükség lenne a továbbképzési lehetőségek bővítésére, és arra, hogy a nők könnyebben találjanak munkát.

A barcelonai Wad-Ras büntetés-végrehajtási intézetben dolgozó Laia Tomás – aki egyben a Női Műhely egyik pszichológusa is – egy olyan kurzust vezet, amelynek keretében megbeszélik a nőkkel szemben elkövetett erőszak következményeit és a megelőzési módokat.

2007-ben a katalán autonóm kormányzat elhatározta, hogy változtat a fogvatartott nők helyzetén; addigra nyilvánvalóvá vált, hogy az elítélt nők 80%-át biztosan érte fizikai vagy pszichikai erőszak. A Can Brians intézetben indítottak be egy, a nőket segítő kísérleti programot; emellett jelenleg a Wad-Ras is résztvevője a projektnek.

Sajnos Spanyolország többi tartományában még nem sikerült hasonló programokat indítani. Kivételt képez a sevillai Alcalá de Guadaira börtön, ahol egy egészségügyi tanfolyam keretében igyekeznek megbeszélni a nőket érő erőszak kérdését és a megoldásokat.

Forrás: El 80% de las presas ha sido víctima de maltrato, PSC Dona. Socialistes.cat, 2009. 03. 29.

A fogvatartottak egészségügyi ellátása egy olasz börtönben

A lombardiai Vigevano intézet az általános orvosok mellett egy fogorvost, egy pszichiátert és szakképzett ápolókat alkalmaz. Az egészségügyi ellátás napi 24 órán keresztül elérhető.

A fogvatartottak egészségügyi ellátásban fontos szerepet töltenek be az önkéntes segítők is, akik a Caritas di Vigevano-tól érkeznek. A pszichiátriai részleget gyakran keresik fel az elítéltek – elsősorban depresszióra utaló panaszokkal. Az egészségügyi körlet legmodernebb része a kardiológia és a fogászati laboratórium. Az előbbin a rendelés azonban munkaerőhiány miatt akadozik.

A gyógyszerellátásról közvetlenül a vigevanói kórház gondoskodik. A kábítószer-függő elítéltek kedvező helyzetben vannak, mivel lehetőségük nyílik a metadon-programhoz való csatlakozásra. A statisztikai adatok szerint az AIDS-teszt elvégzését követően 40 fogvatartottból 30 fő pozitív eredményt kapott.

Forrás: Assistenza Sanitaria in Vigevano, Giuseppe Polpini. Corriere della Sera, 2009. 03. 01.

Az elítéltek tájékoztatása a programlehetőségekről

A veronai Montorio büntetőintézetben a Fraternitá Társaság többször is megvizsgálta az elítéltek foglalkoztatását, illetve munkavégzési lehetőségeit. A Társaság úgy vélte, hogy javítani kellene az információáramlason. Éppen ezért minden hónapban egy A4-es formátumú, *Labirinti* nevet viselő füzetben jelentetik meg a különféle programokat, foglalkozásokat, amelyeken bármelyik elítélt részt vehet. A fogvatartottak elszigeteltségének feloldása érdekében a figyelemfelkeltő anyag a városban zajló eseményekről is beszámol.

Az információs újság nyomdai és grafikai előkészítése egy, a börtönön belül működő kommunikációs és grafikai tanfolyam keretében zajlik.

Forrás: Labirinti, La Fraternitá. 2007. november – 2009. február.

Tiffany-termékek gyártása az osztrák börtönökben

Néhány osztrák intézetben az elítéltek művészi fokon készítenek üvegtárgyakat. A díszüvegek versenyképes áron, 30-40 euróért kerülnek forgalmazásra. A fogvatartottak a bécsi Simmering börtönben, a linzi és a klagenfurti intézetekben fantáziadús Tiffany-termékeket állítanak elő. Az íróasztalra helyezhető dísztárgyak – tavirózsa mellett pihenő tündér, békákat ábrázoló óra stb. – nagyfokú ügyességről és leleményességről tanúskodnak. A természetből vett ötletek mellett megjelennek az absztrakt formájú dísztárgyak is.

Forrás: Tiffany Glaskunst in Linz, Klagenfurt, Wien Simmering Gefängnis. Broschüre Unternehmerarbeiten 2009.

Egy olasz civil szervezet programja

Az 1986-ban alakult Ginestra Cooperativa civil szervezet a szabadlábúra kerülők számára nyújt segítő kezet. Eddigi működése során gyümölcsöző programokat indított útjára.

A társaság tagjai az egyik ilyen sikeres kezdeményezést 2005-ben szervezték meg a pesaroi börtönrel karöltve. Egy Marche-ban található kis farmon biztosítják az elítéltek számára, hogy mezőgazdasági tevékenységet folytassanak, akik virágok, fűszernövények termesztése mellett mézet is termelnek. A veteményeskert 5 000 m²-es területen működik. A *Pitinum* farm tavasztól ősziig sok munkát és tanulási lehetőséget nyújt a növénytermesztés és a virágkertészet iránt érdeklődő fogvatartottak számára.

Forrás: Se il carcere si trasforma in fattoria, Marino Occhipinti. La Ginestra Cooperativa Sociale, 2008.

20 éves német börtönűjság

A Kleve büntetés-végrehajtási intézetben működő, *Jaily News* nevű börtönűjság a fennállásának 20. évfordulójához ért. A szerkesztőség a komplexumon belül működik, évente négy vagy öt alkalommal jelenhet meg a lap.

Az újság vezetői megjegyezték, hogy a lap jelentőségét, szerepét növeli, hogy az intézetben az információáramlás biztonsági okok miatt erősen korlátozott. Az elítéltek az internetet csak felügyelet mellett használhatják.

Forrás: Kreative Zellen, Nikolaos Georgakis. Niederrhein, Der Westen, 2009. 01. 20.

Észak-Írországban az elítéltek fészket készítenek a védett madaraknak

Észak-Írország egyik börtönében az elítéltek csatlakozhattak a madarak védelmét szolgáló programhoz. A projektet az RSPB – a Royal Society for the Protection of Birds, azaz a Királyi Társaság a Madarak Védelméért – támogatja.

Tavasszal a Társaság jelezte, hogy szeretne együttműködni a Maghaberry büntetés-végrehajtási intézettel, ugyanis az ornitológus szakemberek megállapították, hogy börtönt körbevevő terület a bíbic (*Vanellus vanellus*) egyik fontos költőhelye. A madár a veszélyeztetett állatok közé került, mivel az emberek évtizedeken át rendszeresen fosztogatták a fészkeket. Még az 1960-as években is a bíbictojások sokezeres mennyiségben kerültek piacra.

Az RSPB igazgatója, John Scovell hangsúlyozta, hogy ma már ennek az értékes költöző madárnak emberi segítségre van szüksége ahhoz, hogy túlélje a környezet pusztítását. A Maghaberry intézet környékén végzett kutatás megállapította, hogy 20 pár keres menedéket a környező földeken. Az Észak-Írországi Környezetvédelmi Iroda is csatlakozott a börtönnel való együttműködéshez. A büntetőintézet műhelyében az elítéltek önkéntesen vesznek részt a munkában, és fából készítenek fészkeket a madarak számára. Az RSPB a fogvatartottakat is tájékoztatta a Társaság eddigi eredményeiről, és kiemelte az elítéltek munkájának a fontosságát.

Forrás: Prisoners do bit for jail birds, NI Environment Agency, staff riport. BBC News, 2009. 04. 10.

Sportoló elítéltek Thaiföldön

A Bangkok közelében épült Thonburi büntetés-végrehajtási intézetben az elítéltek szabadidejükben a nemzeti sportnak számító thai boxot gyakorolhatják. A legjobban szereplőknek lehetőségük nyílik arra, hogy országos és nemzetközi versenyeken is induljanak. Először próbaképpen azonban csak a büntetés-végrehajtási intézetek között rendeznek tornákat.

Az edzéseket reggel 5.30 és 7.00 óra között tartják azért, hogy a büntetőintézet már megszokott napi rutinját ne zavarják meg. Jelenleg 200 fő vesz részt a programban, és 16-an szeretnének jelentkezni nemzetközi versenyekre.

Forrás: I detenuti thailandesi si riabilitano sul ring, Olivia Stevanin. La Gazzetta, 2009. 01. 16.

Szeminárium az elítéltek reintegrációjáról

2009. március 5-én a milánói Isimbardi Palotában tartották meg a „Nem csupán bebörtönözni, hanem ...” című szemináriumot, amelynek megszervezését Milánó tartomány vállalta magára. A résztvevők elsősorban a szociális integráció eszközeivel, az eddig elért eredményekkel és a további lehetőségekkel foglalkoztak. A fórumon megjelent Lombardia tartomány büntetés-végrehajtásának területi főigazgatója, Luigi Paganot is.

A Beccaria intézetben elszállásolt fogvatartottak zenei neveléséről Giuseppe Vaciago és Davide Polce számolt be. A családi kötelékek fenntartásának nehézségeiről, lehetőségeiről Carmen Maturo és Carla Fregoni tartott előadást. And-

rea Dall’Asta, a San Fedele Kulturális Alapítvány által támogatott fotótanfolyamok eredményét ismertette. Luisa Della Morte „A munka kint és bent” címmel tartott összegző beszámolót az elítéltek munkáltatásáról és ennek a civil társadalom általi megítéléséről.

A szeminárium végén olyan „kulturális termékeket” osztottak ki, amelyeket elítéltek készítettek. Az érdeklődők magukkal vihették a San Vittore intézet fogvatartottjainak *Angeli Di Sabbia* című zenei albumát, valamint a Bollate börtönben készült *Trasparenze* című versantológiát.

Forrás: Milánó: Domani seminario non solo carcere, ma..., Paola Zonca, Diritti giornali rete; Sotto il mare, Lieto Colle, 2009. 03. 04.